

**การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินโครงการ
ตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงของจังหวัด
(Blueprint for Changes) จังหวัดน่าน ตามยุทธศาสตร์
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

ชัยพร พิบูลศิริ*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินผลความสำเร็จของแผนงาน/โครงการ ตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงจังหวัดตามยุทธศาสตร์ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) เพื่อทราบถึงปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงจังหวัดน่าน

ในการประเมินผล ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้วิธีการศึกษา 1) จากเอกสารของโครงการ จำนวน 12 โครงการ เพื่อทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ หน่วยงานที่รับผิดชอบและที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการฯ เพื่อทราบผลของการดำเนินโครงการฯ รวมทั้งปัญหาอุปสรรค 3) กรณีเป็นโครงการฝึกอบรม จะใช้วิธีทดสอบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมแต่ละโครงการ ประมาณ 3-5 คน เพื่อทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม 4) กรณีของโครงการต่อเนื่องใช้วิธีการประเมินจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของตัวแทนประชาชนในพื้นที่

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.ผลสำเร็จของการดำเนินแผนงาน / โครงการตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงจังหวัด (Blueprint for Change) อยู่ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 2.75 หรือคิดเป็นร้อยละ 91.66

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2. เมื่อพิจารณาความสำเร็จตามแผนงานสรุปดังนี้

2.1 แผนงานด้านบุคลากร มีความสำเร็จระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย

3.00 คิดเป็นร้อยละ 100.00

2.2 แผนงานด้านเทคโนโลยี ความสำเร็จอยู่ระดับสูง มีค่าคะแนนเฉลี่ย

3.00 คิดเป็นร้อยละ 100.00

2.3 แผนงานด้านการจัดแบ่งงานและหน้าที่ที่มีความสำเร็จระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.75 คิดเป็นร้อยละ 91.66

2.4 แผนงานด้านขั้นตอนและวิธีปฏิบัติความสำเร็จอยู่ระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.00 คิดเป็นร้อยละ 100.00

ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการตามแผนงานโครงการ

1. งบประมาณมีจำกัดและขาดความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการ เช่น โครงการการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล GIS/MIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน

2. ปัญหาด้านบุคลากร เช่น บุคลากรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ความชำนาญในการใช้ระบบ GIS / MIS ความสามารถเฉพาะด้านไม่เพียงพอ

3. ขาดความชัดเจนในเรื่องการวางแผนการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน

4. ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน วัสดุ อุปกรณ์บางอย่างไม่มีในจังหวัดน่าน ทำให้การทำงานล่าช้า

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานจังหวัดน่านควรเป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม RBM เนื่องจากมีความพร้อมด้านงบประมาณ และบุคลากรมากกว่าหน่วยงานอื่น รวมทั้งมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นอนุกรรมการข้าราชการพลเรือนจังหวัด (อกพ)

2. สำนักงานจังหวัดน่านควรประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงประโยชน์ และเห็นความสำคัญของการทำงานตามระบบใหม่ (Result Based Management)

Abstract

The two purposes of the study were 1) to evaluate the success of the Blueprint for Changes project through the strategic management of natural resources and the environment, and 2) to learn about the operational problems of the project.

The researcher collected the data : 1) from related documents from 12 projects in order to know the project goal and the responsible agencies, 2) by interviewing heads or official of the responsible agencies in order to find out the implementation outcome and operational problems, 3) by distributing questionnaires, in case of the training courses, to 3 -5 trainees in order to find out the benefit from training, and 4) by focus group discussion of sampled local people regarding possible continuous projects.

The findings are summarized below.

1. The success of the Blueprint for Change project was found to be very satisfactory ($\bar{x}$ = 2.75 or 91.66%).

2. The success of each dimension was summed up as follows :

2.1 The personnel was very successful ($\bar{x}$ = 3.00 or 100%).

2.2 Technology was very successful ($\bar{x}$ = 3.00 or 100%).

2.3 Division of labor and responsibility was very successful ($\bar{x}$ = 2.75 or 91.66%).

2.4 Steps and procedures were very successful ($\bar{x}$ = 3.00 or 100%).

Problems of implementation were stated below.

1. Limited budget. Lack in continuity of project operation, especially establishing the center for the GIS/MIS Database on Natural Resources and the Environment in Nan Province.

2. Personnel problems. Most personnel had limited knowledge and skills in using the GIS/MIS system. They were not specialized enough to handle the system.

3. No clear plan for coordination among agencies.

4. Out - of - date equipment and lack of some materials and equipments, which thus causing a work delay.

Recommendations.

1. The Provincial Office should hold a training course on result – based management because it is more well equipped with budget and personnel than other agencies. It also serves on the Provincial Civil Service Sub-committee.

2. The Provincial Office should inform other related agencies of the benefits and the importance of the result-based management.

หลักการและเหตุผล

การบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน เป็นการบริหารราชการแนวใหม่ที่มุ่งเน้นความสำเร็จเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งมีความสอดคล้องของการวางแผนยุทธศาสตร์ไปในทิศทางเดียวกัน (Cascade) โดยเริ่มจาก “คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี” ที่ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548 ไปสู่การจัดทำ “แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 – 2551” จนกระทั่งเป็น “แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี พ.ศ. 2548 – 2551” ของกระทรวง กรม และจังหวัด

การจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้จังหวัดและส่วนราชการ สามารถสังเคราะห์ความคิด (Diagnose) อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม เพื่อผลักดันให้เกิดความสำเร็จเชิงยุทธศาสตร์ตามที่ได้ระบุไว้ในแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และทำให้จังหวัดและส่วนราชการเกิดความพร้อมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Readiness) อันประกอบด้วย การปรับปรุงประสิทธิภาพ (Efficiency Improvement) การพัฒนาคุณภาพ (Quality Improvement) และการเสริมสร้างขีดสมรรถภาพ (Capacity Building) เพื่อให้การปฏิบัติราชการของจังหวัดและส่วนราชการเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้เป็นไปตามกรอบ การดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐบาลจังหวัดน่านได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2548-2551) โดยครอบคลุมยุทธศาสตร์ประเด็นยุทธศาสตร์ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการและการบริการ
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ
3. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
5. ยุทธศาสตร์ความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

จังหวัดน่านได้คัดเลือกยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญสูงสุดมาจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงในยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes) จังหวัดน่านงบประมาณการดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 368,200,000 บาท (สามร้อยหกสิบแปดล้านสองแสนบาทถ้วน) ระยะเวลาดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ปี 2548-2551 รวม 4 ปี ประกอบด้วย 4 แผนงาน คือ

1. แผนงานด้านขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ งานงบประมาณดำเนินงานปี 2549 จำนวน 2,300,000 บาท มีวัตถุประสงค์ คือ 1) มีการบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น 2) มีการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ 3) มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโบราณสถานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 4) เพื่อให้มีการบริหารจัดการระบบการปลูกป่าทดแทนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

1.1 โครงการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการทำงานระบบใหม่ Result Based Management (RBM) งบประมาณดำเนินงานปี 2549 จำนวน 500,000 บาท หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดน่าน อำเภอ/กิ่งอำเภอ

1.2 โครงการจัดฝึกอบรมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน งบประมาณดำเนินงานปี 2549 จำนวน 800,000 บาท หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน และกลุ่มอาชีพศึกษาจังหวัดน่าน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3 หน่วยงาน คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดน่าน
อบต.ทุกแห่ง อำเภอ/กิ่งอำเภอ

1.3 โครงการการศึกษาวิจัยความเหมาะสมในการเสนอซื้อจังหวัด
น่านเป็นเมืองมรดกโลก งบประมาณดำเนินงานปี 2549 จำนวน 1,000,000 บาท
หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดน่าน กรมศิลปากร มี
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานเทศบาลเมืองน่าน สำนักงาน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน่าน และองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน

2. แผนงานด้านเทคโนโลยีและงบประมาณดำเนินงานปี 2549 จำนวน
5,000,000 บาท (ห้าล้านบาท) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ให้มีการบริหารจัดการระบบ
ฐานข้อมูลป่าไม้ที่มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น โดยใช้ฐานข้อมูล GIS MIS 2) มีการพัฒนา
บุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้าน Computer มากยิ่งขึ้น มีหน่วยงาน
รับผิดชอบดำเนินงานตามโครงการ คือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมจังหวัด หน่วยจัดการพื้นที่ป่าต้นน้ำน่าน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3
หน่วยงาน คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดน่าน
อำเภอ/กิ่งอำเภอ แผนงานด้านเทคโนโลยีมี 1 โครงการ คือ โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล
GIS MIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดน่าน

3. แผนงานด้านการจัดแบ่งงานและหน้าที่ งบประมาณดำเนินงานปี
2549 จำนวน 140,700,000 บาท มีวัตถุประสงค์ คือ 1) มีการบริหารจัดการ
ระบบบำบัดน้ำเสียในเขตเทศบาลที่มีคุณภาพดีขึ้น 2) มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มี
คุณภาพและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน 3) มีการบริหารจัดการพื้นที่
แหล่งน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ 4) มีการฟื้นฟูป่าเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก 4 หน่วยงาน คือ
สำนักงานชลประทานจังหวัดน่าน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จังหวัด เทศบาลเมืองน่าน สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดน่าน กลุ่มอาชีพศึกษาจังหวัด

น่าน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 8 หน่วยงาน คือ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดน่าน เกษตรจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ อบต.ทุกแห่ง แผนงานด้านการจัดแบ่งงานและหน้าที่มี 4 โครงการประกอบด้วย

3.1 โครงการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบำบัดน้ำเสียในเขตเทศบาล งบประมาณดำเนินงาน ปี 2549 จำนวน 500,000 บาท หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ เทศบาลเมืองน่าน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4 หน่วยงาน คือ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดน่าน องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน สาธารณสุขจังหวัดน่าน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน

3.2 โครงการจัดฝึกอบรมปรับบทบาทหน้าที่ในการทำงานให้ทุกภาคมีส่วนร่วมในการดำเนินการเรื่องปุ๋ยอินทรีย์จากเศษอาหาร งบประมาณดำเนินงาน ปี 2549 จำนวน 200,000 บาท หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานเทศบาลเมืองน่าน และสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดน่าน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงาน คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน สาธารณสุขจังหวัดน่าน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน

3.3 โครงการจัดหาแหล่งน้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ งบประมาณดำเนินงาน ปี 2549 จำนวน 70,000,000 บาท หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานชลประทานจังหวัดน่าน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดน่าน องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน อบต.ทุกแห่ง

3.4 โครงการฟื้นฟูป่าเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม งบประมาณดำเนินงาน ปี 2549 จำนวน 70,000,000 บาท หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด มีหน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง 6 หน่วยงาน คือ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดน่าน สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ประชาสัมพันธ์จังหวัดน่าน อำเภอ/กิ่งอำเภอ อบต.ทุกแห่ง

4. แผนงานด้านบุคลากร งบประมาณดำเนินงาน ปี 2549 จำนวน 1,400,000 บาท มีวัตถุประสงค์ คือ 1) มีบุคลากรที่มีคุณภาพในการฟื้นฟูป่าไม้และสิ่งแวดล้อม 2) มีการวางแผนในการพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ 3) มีการพัฒนาบุคลากรในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพ 4) ส่งเสริมให้เยาวชนมีความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนงานด้านบุคลากรมี 4 โครงการ ประกอบด้วย

4.1 โครงการฝึกอบรมการทำงานเป็นทีมและสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม งบประมาณดำเนินงาน ปี 2549 จำนวน 500,000 บาท หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน่าน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงาน คือ ที่ทำการปกครองจังหวัดน่าน ท้องถิ่นจังหวัดน่าน เกษตรจังหวัดน่าน

4.2 โครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ช่วยการบริหารจัดการระบบส่งน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำ งบประมาณดำเนินงาน ปี 2549 จำนวน 500,000 บาท หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานชลประทานจังหวัดน่าน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงาน คือ ที่ทำการปกครองจังหวัดน่าน เกษตรจังหวัดน่าน สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดน่าน

4.3 โครงการฝึกอบรมสร้างความตระหนักแก่เยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม งบประมาณดำเนินงาน ปี 2549 จำนวน 200,000 บาท หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ กลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดน่าน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน สำนักงานเทศบาลเมืองน่าน และสถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดน่าน

4.4 โครงการพัฒนาเกษตรผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดิน งบประมาณดำเนินงาน ปี 2549 จำนวน 200,000 บาท หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก คือ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดน่านและสถานีพัฒนาที่ดินเขต 7 และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6 หน่วยงาน คือ สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดน่าน สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน ประชาสัมพันธ์จังหวัดน่าน อำเภอ/กิ่งอำเภอ อบต.ทุกแห่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่านเขต 1

ในปีงบประมาณ 2549 ก.พ.ร. กำหนดให้ใช้ตัวชี้วัดที่ 13.2 ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงของจังหวัด เป็นตัวชี้วัดในการประเมินตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของจังหวัด ดังนั้นสำนักงานจังหวัดน่านได้มอบหมายให้คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ศึกษาวิจัย ติดตามประเมินโครงการ ตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes) จังหวัดน่านสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นประโยชน์และมีความสำคัญต่อการพัฒนาการบริหารราชการแบบบูรณาการ CEO และเป็นไปตามตัวชี้วัดที่ ก.พ.ร. เป็นการประเมินผลสำเร็จการนำแผนงานลงสู่การปฏิบัติตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของยุทธศาสตร์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงจังหวัดซึ่งประกอบด้วย 4 แผนงาน 12 โครงการ

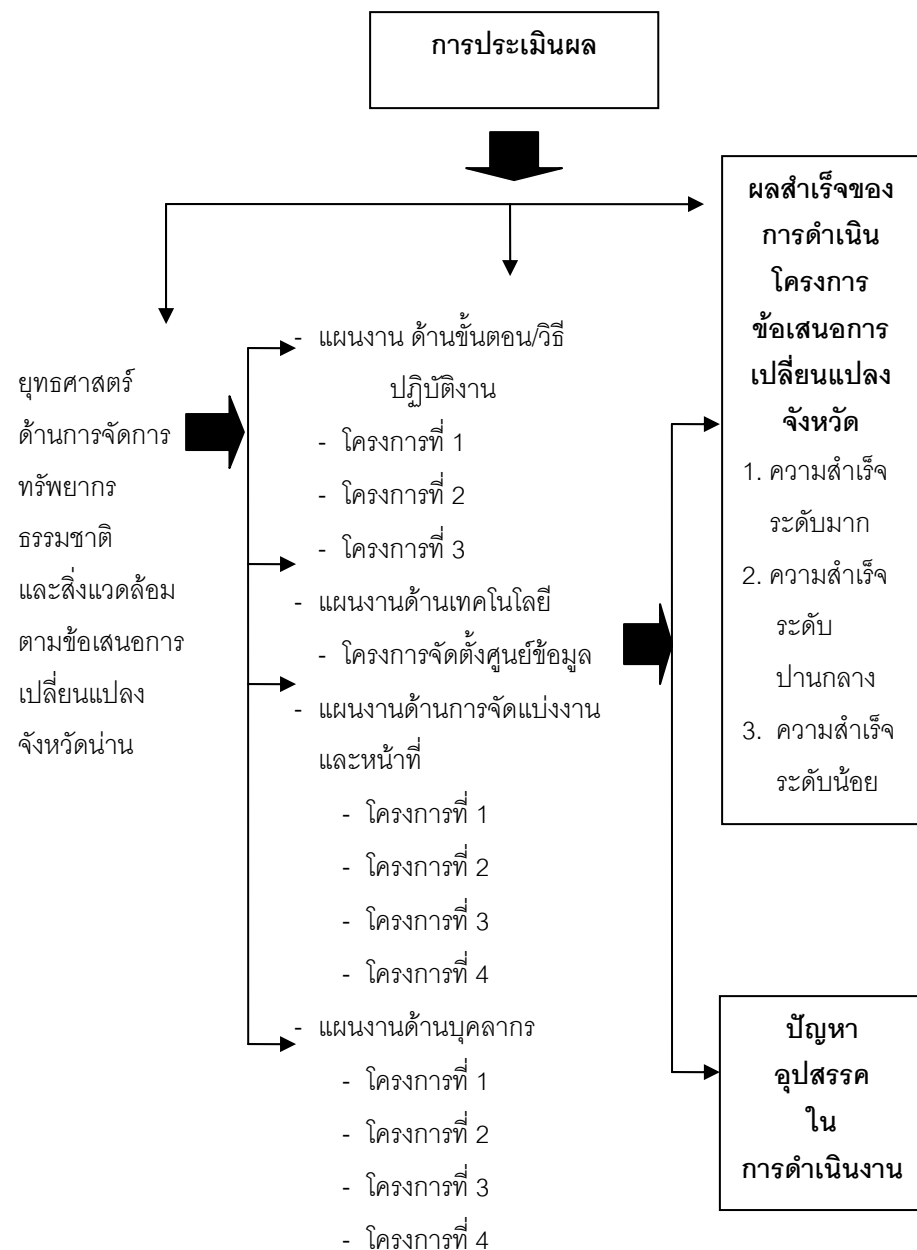
2. เพื่อทราบถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานตามแผน/โครงการของยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงจังหวัดน่าน

เพื่อทราบถึงข้อเสนอแนะและนำผลของการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิด

การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินโครงการตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงจังหวัดน่าน (Blueprint for Changes) ปี พ.ศ.2548 ด้านยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการประเมินผลโครงการ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินผล

2. วิธีการศึกษา (Research Methodology)

ในการประเมินผลความสำเร็จโครงการตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Change) จังหวัดน่าน ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 ข้อมูลจากเอกสารจากโครงการ จำนวน 12 โครงการ จากหน่วยงานที่รับผิดชอบหน่วยงานหลักและหน่วยงานรอง รายงานการอบรม รายงานสรุปผลการปฏิบัติงานของโครงการต่อเนื่อง

2.2 จากการสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการเพื่อทราบถึงผลการดำเนินงาน ประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งปัญหาอุปสรรค

2.3 จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรม โดยการเจาะจงแกนนำของตัวอย่างโครงการอบรม จำนวน 3-5 คน โดยผู้ศึกษาได้รายชื่อจากหน่วยงานที่มีการดำเนินการอบรมแต่ละโครงการ เพื่อทราบถึงเนื้อหาความรู้ที่ได้รับการนำไปใช้ประโยชน์ และวิธีการนำไปเผยแพร่

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ใช้คำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสำรวจที่มีลักษณะแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ มาก ค่อนข้างมาก ปานกลาง ค่อนข้างน้อย น้อย

3.1 แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับโครงการ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ กระบวนการดำเนินงาน ความคิดเห็น ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

3.2 แบบสอบถามปลายเปิด หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ชื่อหน่วยงาน ตำแหน่งในหน่วยงาน

ส่วนที่ 2 ระดับการดำเนินการ

- ดำเนินการแล้วเสร็จสมบูรณ์
- ดำเนินการเกือบทั้งหมด
- ดำเนินการบางส่วน

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค

ส่วนที่ 4 การบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

- บรรลุความสำเร็จมาก
- บรรลุความสำเร็จปานกลาง
- บรรลุความสำเร็จน้อย

4. เกณฑ์คะแนนค่าตัวแปร

4.1 เกณฑ์การวัดผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการฯ โดยใช้ช่วง
คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนนโครงการอบรม	ร้อยละ
0	ไม่ได้ดำเนินการฝึกอบรมตามแผน	0
1	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และทักษะจากการฝึกอบรม	33.33
2	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และทักษะจากการฝึกอบรม และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้	66.66
3	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และทักษะจากการฝึกอบรม นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไป เผยแพร่หรือถ่ายทอดให้กับผู้อื่น	100.00

เกณฑ์การให้คะแนนโครงการต่อเนื่อง

คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนนโครงการต่อเนื่อง	ร้อยละ
0	ไม่ได้ดำเนินการ	0
1	มีการดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์น้อย	33.33
2	มีการดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ปานกลาง	66.66
3	มีการดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์มาก	100.00

เกณฑ์การให้คะแนนระดับความสำเร็จ เกณฑ์การวัดคะแนน 5 ระดับ

เกณฑ์การศึกษา		เกณฑ์ร่วม	เกณฑ์ ก.พ.ร.	
เกณฑ์ผลการศึกษา	ร้อยละ	ระดับผลสำเร็จ	ร้อยละ	คะแนน
1.00-4.00	33.33-46.66	น้อย	60	1
1.41-1.80	46.67-60.00	ค่อนข้างน้อย	70	2
1.81-2.20	60.01-73.33	ปานกลาง	80	3
2.21-2.60	73.34-86.66	ค่อนข้างมาก	90	4
2.61-3.00	86.67-100.00	มาก	100	5

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.3 การวิเคราะห์ผลสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์จังหวัดน่าน ใช้สถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์ตามเกณฑ์ความสำเร็จที่กำหนดไว้

ผลการศึกษา

การประเมินผลสำเร็จข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes) จังหวัดน่าน ตามยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม ปี 2549 ความสำเร็จ ความคุ้มค่า ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงในปีต่อไป ผู้ประเมินได้ทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสารโครงการรายงานผลการดำเนินงาน การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนกลุ่มผู้รับประโยชน์จากโครงการ ซึ่งประกอบด้วย 4 แผนงานหลัก 12 โครงการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แผนงานด้าน
ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	1. โครงการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการทำงานตามระบบใหม่ (RBM) Result Based Management
2. โครงการเยาวชนรักษาศักดิ์ศรีสิ่งแวดล้อมน่าน
3. โครงการศึกษาวิจัยความเหมาะสมในการเสนอชื่อจังหวัดน่านเป็นเมืองมรดกโลก
2. แผนงานด้าน
เทคโนโลยี	4. โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล GIS MIS ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
3. แผนงานด้านการ
จัดแบ่งงานและหน้าที่	5. โครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการในงานสุขาภิบาล
6. โครงการจัดการฝึกอบรมปรับบทบาทหน้าที่ในการทำงานให้ทุกภาคส่วนในการดำเนินการเรื่องปัญหามลพิษจากเศษอาหาร
7. โครงการจัดหาแหล่งน้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ
8. โครงการฟื้นฟูป่าเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. แผนงานด้าน
บุคลากร	9. โครงการฝึกอบรมการทำงานเป็นทีมและสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
10. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ช่วยการบริหารจัดการระบบส่งน้ำ
11. โครงการฝึกอบรมเยาวชนสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
12. โครงการพัฒนาผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดิน

1. ผลการศึกษาจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ

การประเมินผลสำเร็จของข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes) จังหวัดน่าน ตามยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการโดยตรง เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ การสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ เช่น ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประชาชนซึ่งอาศัยในพื้นที่เป้าหมายของโครงการปลูกป่า โครงการจัดหาแหล่งน้ำให้เกษตรกรในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องแยกตามรายชื่อ 12 โครงการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนงานด้านขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ

1.1 โครงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการทำงานระบบใหม่ Result Based Management (RBM)

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานให้สูงขึ้น
2. เพื่อบูรณาการกระบวนการดำเนินงานของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และพัฒนาจังหวัดให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
3. เพื่อพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลและชี้วัดความสำเร็จของแผนงานโครงการ

ผลการศึกษา : ไม่ได้ดำเนินการ

การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ พบว่ายังไม่มี การดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการทำงานระบบใหม่ Result Based Management (RBM) ตามแผน เนื่องจาก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางหน่วยงานมีจำนวนข้าราชการน้อย ไม่สามารถดำเนินการฝึกอบรมด้วยตนเองได้ ขาดวิทยากรที่มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นการฝึกอบรม ผู้บริหารส่วนราชการและหน่วยงานบางแห่งยังไม่ให้ความสำคัญต่อประโยชน์ของโครงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในการทำงานระบบใหม่ RBM จึงไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณในการฝึกอบรมไว้

สรุปผลการศึกษาความสำเร็จของโครงการอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0 คือ ไม่ได้มีการดำเนินโครงการ

1.2 โครงการเยาวชนรักษ์พิทักษ์สิ่งแวดล้อม น่าน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสนองแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและมีส่วนร่วมของเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้) และสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อเป็นต้นแบบสำหรับเครือข่ายเยาวชนจังหวัดน่าน

ผลการศึกษา : การดำเนินการแล้วเสร็จ

จากสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการเยาวชนรักษ์พิทักษ์สิ่งแวดล้อม น่าน ระบุว่าโครงการมีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ผลการดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ มีการฝึกอบรมแกนนำเยาวชนจำนวน 280 คน เยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า มีความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีการนำความรู้ไปเผยแพร่ เยาวชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์เยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่าเยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ สถานะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวคิดเศรษฐกิจ

พอเพียงรวมทั้งได้รับทักษะความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดการขยะมูลฝอย การจัดการไฟฟ้า การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดคุณภาพน้ำเบื้องต้น เกิดความรัก ห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อตนเอง เช่น การผลิตปุ๋ยหมัก การเก็บขยะ การปลูกต้นไม้ นอกจากนี้ยังมีการนำความรู้ที่ได้รับไปประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดให้แก่เพื่อนในโรงเรียน คนในครอบครัว ชุมชน รวมทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการเยาวชนรักษ์สิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน

สรุปผลการศึกษาความสำเร็จของโครงการ

การประเมินความสำเร็จของโครงการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 คือ สำเร็จมาก เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และถ่ายทอดให้กับคนอื่นในชุมชนและโรงเรียน

1.3 โครงการศึกษาวิจัยความเหมาะสมในการเสนอชื่อจังหวัดน่านเป็นเมืองมรดกโลก

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อปรับปรุงทัศนแหล่งโบราณคดีเขาภูซางเพื่อประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์และท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ
2. เพื่อกำหนดขอบเขต มาตรการคุ้มครองและอนุรักษ์พื้นที่แหล่งโบราณคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการประเมินคุณค่าในการนำเสนอสู่มรดกโลก
3. เพื่อศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของแหล่งโบราณคดี เพื่อการวางแผนพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งโบราณคดีในการสนับสนุนข้อมูลในการนำเสนอสู่มรดกโลก

ผลการศึกษา : ดำเนินการแล้วเสร็จ

ผู้วิจัย ได้ศึกษาจากเอกสารโครงการและจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และสอบถามจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการโครงการ สรุปได้ว่า ได้มีการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ครบถ้วนทุกกิจกรรม ดังนี้ ปรับปรุงผิวจราจรเป็นหินคลุก สร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กบริเวณถนนรอบแหล่งโบราณคดีเขาภูซาง การก่อสร้างฝายต้นน้ำลำธารแบบผสมผสาน การขุดค้นโบราณคดี จำนวน 3 หลุม บริเวณเขาภูซาง และหมู่บ้านดอนศิรี หมู่ 6 ในเขตตำบลนาซาว และตำบลใกล้เคียงที่มีหลักฐานทางโบราณคดี พื้นที่ 1,500 ไร่ เพื่อทำการศึกษาความเป็นมาของแหล่งโบราณคดี ด้านก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตเครื่องมือหินที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 10,000 คนต่อปี

ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จของโครงการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 หรือร้อยละ 100.00

ปัญหา อุปสรรค

การเบิกจ่ายงบประมาณใช้เวลานาน ระยะเวลาที่งบประมาณได้รับการอนุมัติเบิกจ่ายในช่วงฤดูฝน ทำให้การทำงานภาคสนามเป็นไปด้วยความยากลำบาก บุคลากรมีจำกัด เมื่อเทียบกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ กระบวนการศึกษาทางโบราณคดีมีขั้นตอนที่ซับซ้อน นอกจากนี้พบว่าวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานไม่มีจำหน่ายในจังหวัดน่าน ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า เนื่องจากต้องรอเวลาในการจัดซื้อวัสดุจากจังหวัดใหญ่ ๆ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ หรือ กรุงเทพฯ

แผนงานด้านเทคโนโลยี

1.4 โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล GIS (Geography Information System) และ MIS (Management Information System) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่านให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อสร้างระบบการจัดการข้อมูลด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบทันสมัย รวดเร็วในการใช้บริหารจัดการยุทธศาสตร์ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีประกอบการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

ผลการศึกษา : ดำเนินการแล้วเสร็จ

จากเอกสารรายงานการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล GIS MIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบต่อโครงการ พบว่ามีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล GIS MIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2549 ครอบคลุมพื้นที่ป่าและทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 7,174,500 ไร่ ประโยชน์ของการใช้ข้อมูลระบบ GIS MIS คือ

1. ใช้เพื่อประกอบการวางแผนงานโครงการ การเพิ่มพูนความเป็นป่า และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย ข้อมูลจะออกมาเป็นกราฟ แผนภูมิ แผนที่ สามารถเจาะลึกในพิกัดของพื้นที่โครงการ หากคลิกไปในคอมพิวเตอร์จะเห็นข้อมูลที่ต้องการโดยละเอียด จำนวนต้นไม้ จำนวนอ่างเก็บน้ำ ฝาย สภาพพื้นที่ป่า ฝ่ายบริหารสามารถรับทราบข้อมูล

2. ด้านประสิทธิภาพของระบบข้อมูล คือ สามารถจัดข้อมูลเป็นระบบ ได้ข้อมูลที่มีความละเอียด ถูกต้อง ชัดเจน
3. มีประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการพื้นที่ ที่ง่ายต่อการบริหารงาน และเกิดความรวดเร็วในการเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่
4. สามารถนำข้อมูลไปเชื่อมต่อกับหน่วยงานเดียวกันหรือต่างพื้นที่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนงานในอนาคต

ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จของโครงการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3

เนื่องจากได้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลให้ระบบการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญหา อุปสรรค

การจัดตั้งศูนย์ข้อมูล GIS MIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดน่าน มีงบประมาณจำกัด บุคลากรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ความชำนาญในการใช้ระบบ GIS MIS ความสามารถเฉพาะด้านไม่เพียงพอ วัสดุ อุปกรณ์ไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

แผนงานด้านการจัดแบ่งงานและหน้าที่

1.5 โครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการในงานสุขาภิบาลอาหาร

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการดำเนินการปรับปรุงสถานที่จำหน่ายอาหารให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
2. เพื่อส่งเสริมโครงการอาหารปลอดภัย Food Safety และโครงการ Clean Food Good Taste
3. เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน

ผลการดำเนินการ ดำเนินการเสร็จแล้ว ดังนี้

1. จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สัมภาษณ์หัวหน้างานสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองน่าน พบว่าโครงการอบรมผู้ประกอบการในงานสุขาภิบาลอาหาร ณ ห้องประชุมตึกอำนวยการ โรงพยาบาลน่าน มีผู้เข้ารับการอบรม 238 คน ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายอาหาร แผงลอย หาบเร่ในตลาดสด และผู้ประกอบการร้านอาหารในโรงอาหารของสถานศึกษา ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจจากวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อนำไปปฏิบัติให้ถูกหลักสุขาภิบาล ผู้ประกอบการร้านอาหารมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติทางน้ำ และดูแลร้านจำหน่ายอาหารมากขึ้น ประชาชน นักศึกษาได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย ทำให้มีสุขภาพแข็งแรงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. จากรายงานการอบรม

โครงการได้สรุปประเมินผลการอบรมโครงการ “อบรมผู้ประกอบการในงานสุขาภิบาลอาหาร” มีดังนี้ คือ คะแนนผลการประเมินความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย พบว่าก่อนอบรมมีผู้ผ่านการประเมิน ร้อยละ 79.64 หลังการอบรมผ่านการอบรม ร้อยละ 93.80 กลุ่มเป้าหมายมีการรวมตัวกันและสมัครเป็นสมาชิกชมรมผู้ประกอบการร้านอาหาร อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

3. จากความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม

ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการร้านอาหารจำนวน 4 คน และเจ้าของแผงลอยขายอาหารตลาดราชพัสดุ 1 คน ทุกคนเห็นด้วยกับโครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการในงานสุขาภิบาลอาหาร เพราะได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของกระทรวง รวมทั้งข้อปฏิบัติที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดสำหรับผู้ประกอบการ

ร้านอาหาร ภายหลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการอบรมได้นำความรู้ดังกล่าวไปถ่ายทอดให้พนักงานในร้านอาหาร การปรับปรุงร้านอาหารให้ถูกสุขลักษณะ

สรุปผลการศึกษา พบว่าระดับความสำเร็จของโครงการ สำเร็จมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 หรือร้อยละ 100

เนื่องจากได้มีการดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ทุกกิจกรรม โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และทักษะจากการฝึกอบรม มีการนำความรู้ไปใช้กับตนเองและถ่ายทอดต่อให้กับพนักงาน ทำให้ร้านมีสุขลักษณะดีขึ้น

1.6 โครงการจัดฝึกอบรมปรับบทบาทหน้าที่ในการทำงานให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเรื่องปฏุนิรภัยจากเศษอาหาร

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในการนำเศษอาหารมาผลิตปฏุนิรภัย
2. เพื่อลดปริมาณขยะจากครัวเรือนและส่งเสริมการใช้ปฏุนิรภัย

ผลการศึกษา : ดำเนินการแล้วเสร็จ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบายและแผน เทศบาลอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน สรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2549 หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการจัดฝึกอบรมปรับบทบาทหน้าที่ในการทำงานให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเรื่องปฏุนิรภัยจากเศษอาหาร ประกอบด้วยกองสาธารณสุขเทศบาลเมืองน่าน ร่วมกับศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ วิทยาเขตน่าน ได้ดำเนินการฝึกอบรมโครงการทำปฏุนิรภัยจากเศษอาหารจำนวน 3 ครั้ง โดยได้มีการอบรมแกนนำชาวบ้าน อาสาสมัคร จำนวน 28 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 3 คน จากนั้นแกนนำที่ได้รับการฝึกอบรมนำความรู้ไปถ่ายทอด ขยายผลในหมู่บ้าน จัดกิจกรรมรณรงค์เดือนละ 1 ครั้ง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เช่น การจัดผ้าป่าขยะ การผลิตปฏุนิรภัยจากเศษอาหาร ซึ่งส่งผลให้ปริมาณขยะลดลงร้อยละ 20

**สรุปผลการศึกษา ระดับความสำเร็จของโครงการ อยู่ในระดับ
สำเร็จมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 หรือร้อยละ 100 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ และเผยแพร่ให้แก่คนในชุมชน ช่วยให้มีปริมาณขยะจากเศษอาหารลดลง และมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น**

1.7 โครงการจัดหาแหล่งน้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในด้านการอุปโภค บริโภค สำหรับราษฎรในหมู่บ้านและเป็นการบรรเทาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง
2. เพื่อให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และลดปัญหาความยากจน
3. เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ วิทยาเขตน่าน และบริเวณพระตำหนักงน้อย
4. เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ผลการศึกษา : ดำเนินการแล้วเสร็จบางส่วน

จากการศึกษาเอกสารโครงการจัดหาแหล่งน้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ สำนักงานชลประทานจังหวัดน่าน ผลการศึกษาพบว่า โครงการจัดหาแหล่งน้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ ภายใต้โครงการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ โครงการที่มีการดำเนินงานแล้วเสร็จสมบูรณ์ในปี 2549 จำนวน 3 โครงการ คือ โครงการฝายห้วยน้ำตองพร้อมระบบส่งน้ำ โครงการฝายวังหลวง และอ่างเก็บน้ำทุ่งศรีทอง โครงการที่อยู่ในระหว่างดำเนินการร้อยละ 20 คือ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยผวน และโครงการก่อสร้างทำนบกั้นดินและทางระบายน้ำห้วยเลี้ยว (งน้อย) นอกจากนี้พบว่าโครงการที่มีการจัดสรรงบประมาณในปี 2549 แต่ต้องชะลอหรือเลื่อนระยะเวลาดำเนินงานไปเป็นเดือนพฤศจิกายน/ธันวาคม มี 5 โครงการ คือ

โครงการขุดลอกและปรับปรุงหนองหลวง โครงการขุดลอกห้วยตาแวน โครงการอ่างเก็บน้ำหนองหอย โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยต้อย และโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยปลากั้ง และมีโครงการที่ยกเลิก 1 โครงการ คือ ฝายบ้านपालาน

สรุปผลการศึกษา ระดับความสำเร็จของโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 หรือ ร้อยละ 66.66

เนื่องจากการดำเนินโครงการ ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จสมบูรณ์จำนวน 11 โครงการ จากทั้งหมด 12 โครงการ

1.8 โครงการฟื้นฟูป่าเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารที่เสื่อมโทรมให้ฟื้นคืนสภาพสมบูรณ์โดยเร็ว โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่
2. เพื่อส่งเสริม พัฒนาทักษะและเพิ่มอาชีพให้แก่ราษฎรในพื้นที่ส่งผลให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและอยู่กับป่าได้อย่างยั่งยืน
3. กำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินในเขตป่าเพื่อควบคุมและป้องกันรักษาป่า
4. เพื่อป้องกันไฟป่าและป้องกันดินพังทลายในพื้นที่เสี่ยงภัยโดยการส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก
5. เพื่อสนับสนุน พัฒนาท้องถิ่นที่มีศักยภาพจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลการศึกษา : ดำเนินการแล้วเสร็จ

จากการศึกษาเอกสารโครงการฟื้นฟูป่าเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2549 พบว่าได้มีการดำเนินโครงการฯ จำนวน 15 อำเภอ 70

หมู่บ้าน และจากการศึกษาจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนกิจกรรม ที่กำหนดวางไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมป้องกันรักษาป่าที่เหลืออยู่ โดยการดูแลรักษาป่าขององค์กรชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการจ้างแรงงานจากราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่า

1.1 กิจกรรมสำรวจจริงวัดหมายแนวเขตป่า และปักหลักแยกพื้นที่ทำกินของราษฎรและขอบเขตป่าเพื่อแยกพื้นที่ทำกิน

1.2 การเฝ้าระวังดูแลรักษาป่า โดยมีชุดลาดตระเวนป้องกันป่าไม้และไฟป่าในหมู่บ้าน

1.3 การทำแนวกันไฟป่า กว้าง 8-10 เมตร ระยะรวม 6 กิโลเมตร

1.4 ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก กิจกรรมเวทีชาวบ้าน มีการทำประชาคมแบบบูรณาการ ประชาชนมีส่วนร่วมก่อนการดำเนินโครงการปลูกป่าในพื้นที่

2. กิจกรรมฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรม โดยการปลูกป่าเพื่อรักษาต้นน้ำ กล้าไม้ขนาดใหญ่ กล้าไม้สูง 1 เมตรขึ้นไป ปลูกไม่น้อยกว่า 5 ต้น การปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่า ต้นน้ำ ปลูกไม้ชั้นน้ำ คือ หวาย กล้วยไม้ และไผ่

3. การเพาะชำหญ้าแฝกเพื่อปลูกรักษาต้นน้ำ และจัดตั้งสถานีเพาะชำหญ้าแฝก จำนวน 2 สถานี เพื่อสนับสนุนประชาชน

4. ก่อสร้างฝายชั่วคราวผสมผสาน (Check Dam) ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1, 2 เพื่อกักเก็บตะกอน ชะลอการไหลของน้ำ สร้างความชุ่มชื้นขึ้นในพื้นที่จำนวน 700 แห่ง

5. กิจกรรมสำรวจจริงวัดหมายเขตป่า ที่อยู่อาศัย ที่ทำกินของราษฎรในพื้นที่ทำกินให้ชัดเจน พิจารณาให้ “สิทธิทำกิน” และอยู่ภายในเงื่อนไขของกรมป่าไม้

6. การพัฒนาแหล่งน้ำ จัดทำบ่อน้ำขนาดเล็ก พร้อมชลประทานระบบท่อ เพื่อการอุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตรแบบพอเพียงของชุมชนบนพื้นที่สูง

7. อบรบเยาวชน นักเรียน นักศึกษาในโรงเรียน

8. พัฒนาอาชีพ ส่งเสริมทักษะแก่ราษฎร ได้แก่ การอบรมปฏฺชีวภาพ

สรุปผลการศึกษา ระดับความสำเร็จของโครงการ มีความสำเร็จมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3

โครงการฟื้นฟูป่าเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่ามีความสำเร็จมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 หรือร้อยละ 100.00 เนื่องจากได้มีการดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการปลูกป่าฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีศักยภาพในการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นแหล่งอาหารและแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ปัญหา อุปสรรค

การดำเนินโครงการต้องการงบประมาณต่อเนื่องโดยเฉพาะงบการดูแลต้นไม้หลังการปลูกกล้าพันธุ์ไม้ที่ต้องการ คือ ต้นตำว ต้นลองกอง ไม้ประดู่ ไม้มะค่า ไม้ยูคาลิปตัส ไม้สน ต้นก้ามปู การจัดทำแนวกันไฟควรมีการจัดทำปีละ 2 ครั้ง การแผ้วถางปลูกป่าปีละ 4 ครั้ง 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง และต้องการตลาดรองรับหลังจากการอบรมส่งเสริมอาชีพ

แผนงานด้านบุคลากร

1.9 โครงการฝึกอบรมการทำงานเป็นทีมและสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ 2549

วัตถุประสงค์

1. บุคลากรมีการพัฒนาศักยภาพตนเองและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
2. บุคลากรมีองค์ความรู้ ความสามารถและทักษะในด้านการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

3. บุคลากรมีความพร้อมที่จะให้บริการและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อการวางแผนในการพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษา : ดำเนินการแล้วเสร็จ

จากการศึกษาเอกสารโครงการฝึกอบรมการทำงานเป็นทีมและสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจากการสัมภาษณ์เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ สรุปได้ว่าการจัดฝึกอบรม จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 200 คน เป็นผู้ชาย 175 คน หญิง 25 คน ณ โรงแรมซีดีปาร์ค จังหวัดน่าน ครั้งที่ 2 มีผู้เข้าอบรมจำนวน 30 คน เป็นชาย 25 คน หญิง 5 คน ณ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดน่าน มีหน่วยงานภาครัฐให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี อาทิเช่น สำนักงานอนุรักษ์ทรัพยากรและธรรมชาติ พื้นที่ 13 ศูนย์จัดการต้นน้ำน่าน อำเภอทุกอำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบล

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรม

ประโยชน์ที่ผู้เข้าอบรมได้รับ คือ ได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบ ข้อกฎหมาย ตลอดจนแนวทางการให้บริการแก่ประชาชน การสร้างระบบการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการจัดการอย่างเป็นระบบในการทำงาน สร้างความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการสร้างความสามัคคีในการทำงาน

สรุปผลการศึกษาระดับความสำเร็จของโครงการ มีความสำเร็จมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3

โครงการฝึกอบรมการทำงานเป็นทีม และสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3 หรือคิดเป็นร้อยละ 100.00 เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่เมื่อได้รับความรู้จากการฝึกอบรม แต่ไม่ได้นำความรู้ดังกล่าวไปเผยแพร่หรือถ่ายทอดให้กับคนอื่น

ปัญหา อุปสรรค

การดำเนินโครงการ มีปัญหา คือ งบประมาณดำเนินการมีจำกัด จำนวนบุคลากรมีสัดส่วนไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ

1.10 โครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ช่วยการบริหารจัดการระบบส่งน้ำ วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกรผู้ใช้น้ำเกิดการเรียนรู้และร่วมกันดำเนินกิจกรรมที่มุ่งแก้ไขปัญหของชุมชนเป็นสำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนของการบริหารจัดการน้ำที่แท้จริง
2. กระตุ้นให้เกษตรกรผู้ใช้น้ำมีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของโครงการชลประทานอันเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดการน้ำและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน
3. เป็นการบูรณาการบริหารจัดการน้ำของชลประทาน องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ

ผลการศึกษา : ดำเนินการแล้วเสร็จ

จากการศึกษาเอกสารโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ช่วยการบริหารจัดการระบบส่งน้ำ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานชลประทานจังหวัดน่าน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการฯ สรุปได้ว่า มีการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มบริหารผู้ใช้น้ำ กลุ่มบริหารผู้ใช้น้ำโครงการอ่างเก็บน้ำน่านปอน ในวันที่ 12 กันยายน 2549 ณ หอประชุมบ้านปอน หมู่ 6 ตำบลปอน อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 61 คน ได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารจัดการน้ำ

ด้านการเกษตรเป็นไปตามแผนและมีประสิทธิภาพ เกษตรกรมีการใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า

จากความคิดเห็นของผู้ที่เข้ารับการอบรมเห็นด้วยมากกับการฝึกอบรม เพราะได้เรียนรู้ระบบการบริหารจัดการน้ำ การใช้น้ำที่มีอยู่อย่างทั่วถึงเป็นธรรม สามารถนำความรู้ไปใช้กับตัวเอง ในการวางแผนปลูกพืชและการใช้น้ำ รวมทั้งการนำความรู้ไปใช้โดยการบอกต่อกับเพื่อนบ้านใกล้เคียงในชุมชนของตนเอง

สรุปผลการศึกษาความสำเร็จของการดำเนินโครงการการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ช่วยการบริหารจัดการระบบส่งน้ำ พบว่าผลสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 หรือร้อยละ 100.00 เนื่องจากเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจเรื่องการใช้น้ำ การนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับตนเอง และถ่ายทอดให้กับสมาชิกคนอื่นในชุมชน

1.11 โครงการฝึกอบรมสร้างความตระหนักแก่เยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสำนึกร่วมกันของเยาวชนให้เกิดความรัก ห่วงแหนและความเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ซึ่งเป็นตัวอย่างอันดีแก่เยาวชนกลุ่มอื่น
2. เพื่อสร้างจิตสำนึกและอุดมการณ์ร่วมกันในการป้องกัน พิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและเยาวชนในพื้นที่ให้เป็นรูปธรรม
3. เพื่อให้เยาวชนผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษา : ดำเนินการแล้วเสร็จ

จากการศึกษาเอกสารโครงการฝึกอบรมสร้างความตระหนักแก่เยาวชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน ซึ่งเป็น ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ได้มีการจัดอบรมเยาวชน ในวันที่ 24-25 มิถุนายน 2549 ณ หน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำ ห้วยสามสَب อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน และ หน่วยจัดการต้นน้ำสะเนียน-โสด อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ในวันที่ 20-21 พฤษภาคม 2549 มีเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมประมาณ 30 คน เนื้อหาของการ ฝึกอบรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน การร่วมกัน แสดงความคิดเห็นและอภิปรายถึงแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดความรู้ และร่วมกันปลูกจิตสำนึกของ เยาวชนให้รู้จักรักษาหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เยาวชนผู้เข้ารับการอบรมเห็นด้วยมากกับโครงการฝึกอบรมค่าย สิ่งแวดล้อมกับชีวิต โดยระบุว่าได้รับเนื้อหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ อาทิเช่น สถานการณ์ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม แนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การกำจัดขยะมูลฝอย การร่วมกันปลูกต้นไม้ การป้องกันไฟป่า ทำให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการนำความรู้ไปรณรงค์สร้างความตระหนัก ให้แก่คนอื่นในชุมชน

สรุปผลการศึกษาความสำเร็จของโครงการ มีความสำเร็จมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 เป็นร้อยละ 100.00 เนื่องจากได้ดำเนินการบรรลุตาม วัตถุประสงค์ของโครงการฯ และเยาวชนได้รับความรู้ มีการนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการรณรงค์เผยแพร่ความรู้

1.12 โครงการพัฒนาเกษตรผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนา ทรัพยากรดิน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเห็นความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์
2. เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรในจังหวัดน่านจากการใช้ปุ๋ยเคมี และลดการนำเข้าปุ๋ยเคมี
3. เพื่อฟื้นฟูปรับปรุงสภาพดินให้ดีขึ้นและรักษาระบบนิเวศน์และสภาพแวดล้อม
4. เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคมีสุขภาพอนามัยที่ดี

ผลการศึกษา : ดำเนินการแล้วเสร็จ

จากผลการศึกษาเอกสารโครงการฯ อบรมการพัฒนาเกษตรกรผู้นำในการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน และจากรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาที่ดินน่าน และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาที่ดินอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน พบว่าได้มีการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ดังนี้ คือ

- 1) โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครหมอดินประจำหมู่บ้าน จำนวน 80 ราย ณ ที่ทำการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลไชยสถาน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อให้หมอดินมีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง การอนุรักษ์ดิน น้ำ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ และการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก หมอดินสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์น้ำ การทำปุ๋ยหมัก การทำสารไล่แมลงศัตรูพืช และให้คำแนะนำแก่เกษตรกรรายอื่นได้
- 2) โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครหมอดินประจำหมู่บ้าน จำนวน 25 ราย ณ ที่ทำการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบ้านฟ้า อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หมอดินมีความรู้ความเข้าใจ

งานของกรมพัฒนาที่ดิน เช่น วิธีการอนุรักษ์ดิน น้ำ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ สามารถให้คำแนะนำแก่เกษตรกรรายอื่นได้ ทำให้งานของกรมพัฒนาที่ดินเกิดการขยายผล

3) โครงการรณรงค์ดเผาต่อข้าวหลังการเก็บเกี่ยว ร่วมกับการใช้กอเฟืองเป็นกอปุ๋ยพืชสด เพื่อเป็นการปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ในพื้นที่หมู่ 2 ตำบลสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและพื้นที่ใกล้เคียงมีความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของการไม่เผาทิ้งข้าวหลังการเก็บเกี่ยว อันเป็นการลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้ 50% และลดมลภาวะที่เป็นพิษ

4) โครงการรณรงค์การปลูกหญ้าแฝกเฉลิมพระเกียรติ เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่หมู่ 4 ตำบลนาซาว อำเภอเมือง จังหวัดน่าน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายและพื้นที่ข้างเคียงที่เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ มีความรู้ ความเข้าใจในประโยชน์จากหญ้าแฝก การขยายผลการปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อโครงการพัฒนาเกษตรกรผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดินของกรมพัฒนาที่ดินว่าเป็นโครงการที่ดีมาก เกษตรกรได้รับความรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ การผลิตสารขับไล่แมลงศัตรูพืชใช้เอง วิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งวิธีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ สามารถนำความรู้ไปใช้กับพื้นที่เกษตรของตนเอง อันเป็นการลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ยเคมีและสารกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งการเผยแพร่ให้แก่ญาติพี่น้องและคนในชุมชน

สรุปผลการศึกษาระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ

พบว่ามีความสำเร็จมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 หรือคิดเป็นร้อยละ 100.00 เนื่องจากได้ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดิน นำความรู้ไป
ใช้ในพื้นที่เกษตรของตนเอง และเผยแพร่ให้แก่สมาชิกคนอื่นในชุมชน

2 สรุปผลการศึกษาประเมินผลความสำเร็จของโครงการตาม ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes) จังหวัดน่าน

ในภาพรวมพบว่ามีความสำเร็จมาก ค่าเฉลี่ย 2.75 คิดเป็นร้อยละ 91.66
โดยแยกระดับความสำเร็จแต่ละแผนงาน พบว่ามีระดับความสำเร็จมากและปาน
กลาง ตามลำดับดังนี้ ความสำเร็จมาก คือ แผนงานด้านเทคโนโลยี แผนงานด้าน
การจัดแบ่งหน้าที่ แผนงานด้านบุคลากร คะแนนเฉลี่ย 3 แผนงานด้านขั้นตอน
และวิธีปฏิบัติ ได้รับความสำเร็จปานกลาง คือ มีคะแนนเฉลี่ย 2 ร้อยละ 66.66
ทั้งนี้เนื่องในแผนงานนี้ มีโครงการที่ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมตามแผน คือ โครงการ
ฝึกอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการทำงานระบบใหม่ RBM
(Result Based Management)

ผลการศึกษาความสำเร็จในรายโครงการ พบว่า มีโครงการที่มีระดับ
ความสำเร็จมาก ระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3 (ร้อยละ 100.00) จำนวน 11
โครงการ คือ โครงการเยาวชนพิทักษ์สิ่งแวดล้อมน่าน โครงการศึกษาวิจัยความ
เหมาะสมในการเสนอชื่อจังหวัดน่านเป็นเมืองมรดกโลก คะแนนเฉลี่ย 3 (ร้อยละ
100.00) โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล GIS MIS ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม คะแนนเฉลี่ย 3 (ร้อยละ 100.00) โครงการอบรมผู้ประกอบการใน
งานสุขภาพตำบล คะแนนเฉลี่ย 3 (ร้อยละ 100.00) โครงการจัดฝึกอบรมปรับ
บทบาทหน้าที่ในการทำงานให้ทุกภาคส่วน ในการดำเนินการเรื่องปุ๋ยหมักจาก
เศษอาหาร คะแนนเฉลี่ย 3 (ร้อยละ 100.00) โครงการฟื้นฟูป่าเพื่อรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คะแนนเฉลี่ย 3 (ร้อยละ 100.00) โครงการ
ฝึกอบรมหลักสูตรผู้ช่วยการบริหารจัดการส่งน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำ คะแนน

เฉลี่ย 3 (ร้อยละ 100.00) โครงการฝึกอบรมเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คะแนนเฉลี่ย 3 (ร้อยละ 100.00) โครงการพัฒนาผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดิน คะแนนเฉลี่ย 3 (ร้อยละ 100.00) โครงการฝึกอบรมทำงานเป็นทีมและสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คะแนนเฉลี่ย 3 (ร้อยละ 100.00) โครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ช่วยการบริหารจัดการส่งน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำ คะแนนเฉลี่ย 3 (ร้อยละ 100.00)

โครงการที่มีระดับความสำเร็จน้อย จำนวน 1 โครงการ คือ โครงการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการทำงานระบบใหม่ RBM ซึ่งไม่ได้ดำเนินกิจกรรม จึงได้คะแนนเป็น 0

3. ข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหา

1. สำนักงานจังหวัดน่านควรเป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม RBM เนื่องจากมีความพร้อมด้านงบประมาณและบุคลากรมากกว่าหน่วยงานอื่น รวมทั้งมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนจังหวัด (อ.ก.พ.)

2. สำนักงานจังหวัดน่านควรประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงประโยชน์และเห็นความสำคัญของการทำงานตามระบบใหม่ Result Based Management (RBM)

4. ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

1. ระยะสั้น

1.1 สำนักงานจังหวัดน่าน ควรพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มีศักยภาพขึ้นเป็นทีมวิทยากร เพื่อถ่ายทอดความรู้และวิธีการทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Changes) แก่ส่วนราชการในจังหวัดน่านต่อไป

1.2 สำนักงานจังหวัดน่านควรเป็นหน่วยงานหลักในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ส่วนราชการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2. ระยะยาว

2.1 สำนักงาน ก.พ.ร. ควรมีการจัดทีมที่ปรึกษาและวิทยากรเป็นพี่เลี้ยงแก่จังหวัดและส่วนราชการอย่างใกล้ชิด

2.2 สำนักงาน ก.พ.ร. ควรเพิ่มบุคลากรที่มีความรู้ด้านการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเพื่ออำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาแก่จังหวัดและส่วนราชการให้มากขึ้น

2.3 สำนักงาน ก.พ.ร. ควรจัดทำคู่มือประกอบในการฝึกใช้เทคนิคในการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

ก.พ.ร. **คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549.**

กลุ่มงานยุทธศาสตร์ สำนักงานจังหวัดน่าน. **ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงจังหวัดน่าน (Blueprint for Change) สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2549-2551.**

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนกลุ่มล้านนา. **จังหวัดน่าน แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี พ.ศ.2548-2551.**

คณะพัฒนาสังคม. 2544. **โครงการประเมินประสิทธิภาพของกระทรวงอุตสาหกรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีหน่วยงานระดับกรมและสถาบันอิสระในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. 2532. **การพัฒนาชุมชน. มหาวิทยาลัยรามคำแหง**
เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. 2526. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร.**

ฉอาน วุฒิกรรมรักษา. 2526. **ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2529. **การวิจัยประเมินผล : หลักการและกระบวนการ. กรุงเทพฯ : ปิ เจเพลท**

ทรงศักดิ์ กลิ่นรัตน. 2544. **การประเมินผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณี. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**

- ทัศนีย์ ตริยะวงศ์. 2547. การประเมินผลโครงการพัฒนาอาชีพเกษตรกรในพื้นที่โครงการชลประทานแม่ลาว จังหวัดพะเยา. ภาคนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิวัติ เรืองพานิช. การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2528.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. 2527. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบันของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- ภรณ์ (กิริติบุตร) มหานนท์. 2529. การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ยุวพล วัตร. 2544. การประเมินผลการดำเนินงานโครงการเกษตรผสมผสานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมุกดาหาร. ภาคนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศุภชัย หนูเจริญ. 2543. กระบวนการนำนโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีจังหวัดยะลา. ภาคนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อดิน รพีพัฒน์. 2527. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองลี อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน. แผนพัฒนาสามปีงบประมาณ 2550-2552 องค์การบริหารส่วนตำบลฝายแก้ว อำเภอยะเพียง จังหวัดน่าน. แผนพัฒนา 3 ปี ประจำปี พ.ศ.2550-2552

ภาษาอังกฤษ

- Moursund, Jonet P. 1973. **Evaluation : An Systematic Approach**. 2 ed. California : Sage Publication.
- Rossi, Peter H. and Howard E. Freeman. 1982. **Evaluation : An Systematic Approach**. 2 ed. California : Sage Publication.
- Rutman, L. 1981. "Planing and Evaluation Study" in Rutman, L (ed),
Evaluation Research Methods : A Basic Guide Beverly Hills,
California : Sage. 1977.
- Scriven, E.A. 1967. **Evaluative Ideologies**, in George F. Madaus and Associates, Des, New York : Praeger Publisher.
- Suchman, E.A. 1967. **Evaluative Research Principle and Practice in Public Service and Social Action Programmer**. New York : Russel Sage Foundation.
- Weiss, Carol H. 1972. **Evaluation Action Programs**. Massachusette : Allyn and Bacon.